

Posudek oponenta vysokoškolské (bakalářské) kvalifikační práce:

Název práce: Germánské meče mladší doby stěhování národů na území České republiky

Autor práce: Mgr. Luděk Ducháč

Autor posudku: Mgr. Tomáš Mangel, Ph.D.

Doporučuji k obhajobě (vepsat ano / ne): ANO

Jednotlivá hodnotící kritéria (uvést u každého bodu známku A–F):

- 1) Hodnocení dodržení zadání a jeho naplnění: A
- 2) Struktura práce (přítomnost kapitol podstatných pro splnění cílů práce a relevance jejich obsahu), logika výstavby kapitol: A
- 3) Metodika práce: A
- 4) Práce s literaturou a dodržení citačních norem: A
- 5) Jazyková a pravopisná úroveň práce: A
- 6) Kvalita a úroveň obrazové přílohy, včetně jejího provázání s textem: B
- 7) Celkové hodnocení práce: A
- 8) Slovní komentář, připomínky, náměty, otázky k obhajobě (možno rozepsat).

Vlastní text: 66 str.; prameny, zdroje a literatura: 18 str.; soupisy a přehledy lokalit a nálezů: 37 str.;
Obrazová příloha: 40 str.

Cílem práce L. Ducháče se stalo komplexní vyhodnocení problematiky nálezů mečů z mladší doby stěhování národů (dále jen DSN) z území České republiky. Kromě samotných mečů se jeho pozornost zaměřila též na další součásti mečových garnitur tj. zejména součástí pochev a jejich závěsů. Autor vycházel jak z publikovaných informací, tak zejména z vlastního studia uvedených militarií v muzejních sbírkách.

Práce má logickou strukturu, která je u takového druhu pojednání standardní. V Úvodu je čtenář seznámen s obecnými rysy zvoleného období, se základními aspekty mečů v jeho rámci a dále též s cíli práce (tvorba seznamu odborné literatury k tématu a charakteristika daného období; sestavení katalogu; analýza a interpretace nálezů; prohloubení poznání daného období). Následuje kapitola Dějiny bádání, v níž autor podrobně rozebírá pozadí aktuálního stavu poznání dané problematiky, přičemž sleduje jak linku zásadnějšího publikačního zpracování, tak historický vývoj a proměny pohledu na dané téma. V následujících kapitolách se autor věnuje přiblížení problematiky mladší DSN a to

z hlediska písemně zachycených informací, a déle zejména z pohledu pohřebního ritu a pohřebišť, neboť právě ty představují hlavní kategorii pramenů pro poznání mladší části DSN. V páté kapitole je přistoupeno k zevrubné charakteristice mečů daného období a jejich doprovodných součástí. Velmi zodpovědně je provedena kritika pramenů zařazená v následující kapitole. Autor zde identifikuje problematické nálezy, které jsou zatíženy nesprávnou či příliš širokou datací, chybným či nejednoznačným určením funkce, nejsou dnes ověřitelné, či s nimiž se pojí netypické formální vlastnosti. S těmito nálezy pak autor již dále nepracuje a nepouští je do dalších analýz. Po takto provedeném kritickém zhodnocení nálezového korpusu autor představuje jednotlivé lokality a nálezy, jež vyhovují nastaveným kritériím. Jedná se celkem o 31 exemplářů z 16 lokalit (29 spath, 1 sax, 1 samotné kování pochvy), které byly následně podrobeny vlastní analýze provedené převážně prostřednictvím deskriptivní statistiky. Její jednotlivé dílčí části byly zaměřeny např. na otázky spojené s nálezovými okolnostmi a kontextem, frekvencí pohřbů s meči, frekvencí pohřbů s meči na jednom pohřebišti či na jejich formální, metrické a případně též technologické vlastnosti. Učiněná zjištění pak byla autorem diskutována z hlediska širšího kontextu daného období a v elementární rovině interpretována.

Celý text se vyznačuje vyzrálým jazykovým stylem a všudypřítomným kritickým myšlením, zejména ve vztahu k nálezům ze starších sbírkových fondů. Autor správně cituje; práce se zahraničními tituly pro něj nepředstavuje žádný problém. Nadstandardní je též přítomnost rejstříku jmen a míst.

K celé práci lze vznést jen několik drobných poznámek, doporučení či otázek:

- Rozdělení analýzy do čtyř skupin se nejeví jako ideální. Respektive mezi jednotlivými analýzami v rámci skupin nejsou vždy zcela zřejmá přirozená pojítka (např. ve skupině 1 je zároveň hodnocena doba objevu mečů, poměry nálezů v Čechách a na Moravě a frekvence mečů na nekropolích). Vhodnější by bylo analyzovat jednotlivé zvolené aspekty od širších po užší. Na výsledky užité členění ovšem vliv nemá; je pouze méně přehledné;
- V práci není provedeno zásadnější srovnání problematiky v Čechách a na Moravě. Vykazují pohřby s meči v těchto regionech nějaké zásadnější odlišnosti, nebo nikoli?
- odkazy na tabulky by bylo vhodnější uvádět v závorkách přímo v textu (jako odkazy na obr.) a nikoli v poznámkách pod čarou;
- u fotografické dokumentace (není-li zároveň doprovázena dokumentací kresebnou), by bylo vhodné doplnit řezy.

Závěrem lze konstatovat, že autor prokázal schopnost práce s odbornou literaturou i archeologickým materiálem a vysokou míru orientace v problematice. Ocenit lze zejména dobře argumentovanou kritickou práci s daty různé kvality. Celkově práce představuje nadstandardně kvalitní vyhodnocení nálezové základny doprovázené základními deskriptivními analýzami a může tak zdárně posloužit jako východisko pro další zpracování řešené problematiky. Práci lze vřele doporučit k obhajobě.

Podpis autora posudku

Mgr. Tomáš Mangel, Ph.D.